بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ސަމަރީ ޖަޖްމަންޓް

- **ކޭސް ނަންބަރު:** 2021/HC-B12/76
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް:** އިބްރާހީމް އަޙްމަދު / ނަރަދޫގެ، ސ.ހިތަދޫ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި އަތްލުމާއި ފާޙިޝް ކަމުގައި
އަތްލުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ

ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443

22 ނޮވެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 05 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 10 ނޮވެމްބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 18/D12C/2021
- **ނިންމި ކޯޓު:** މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ޤަސްދުގައި އަތްލުން
- **ހުކުމްކުރި ތާރީޚް:** 06 ޖޫން 2021
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 25 އޮގަސްޓް 2021

ޖިނާއީ- ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް އޮވެގެން ޤަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލާފައިވަނީ [illegible] ކޯޓުގައި [illegible]- ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 5 ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ދ)، (ވ) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) - [illegible] ނިންމާ މައްސަލަ [illegible]- ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 ([illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible]- މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދުގެ ރައުޔު (މިރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް އާއި ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޒަހްރާ ތާއީދުކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތަކީ، ނ.މިލަދޫ / ހަރަދޫގެ، އިބްރާހީމް އަފްރާޒެވެ.[1]

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތެއް ކޮށްގެން ޤަސްދުގައި އަތްލުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި އިބްރާހީމް އަފްރާޒްގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވެއެވެ.

3. އިސްވެ ބުނެވުނު މައްސަލަ 30 ޖުލައި 2021 ގައި މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު 06 އޮގަސްޓް 2021 ވަނަ ދުވަހު ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައެވެ.

4. އިބްރާހީމް އަފްރާޒް އަކީ މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު D12C/2021/02 ކޯޓު އަމުރުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައިވާ ފަރާތެކެވެ.

5. ޝަރީޢަތުގެ އިސްނަގައިގެން އިބްރާހީމް އަފްރާޒް ގެ ބަންދު މުއްދަތު 01 ފަހަރު ބޭއްވިފައިވެއެވެ.

6. އިބްރާހީމް އަފްރާޒް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން (ރިމާންޑް ޖަލުގައި) ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްދެއްވުމަށްއެދި އިބްރާހީމް އަފްރާޒް ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވަނީ ކ. މާފުށީ ޖަލުގެ (ކަސްޓޯޑިއަލް ޖަލުގައި) ކަން މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A277841

7. އަދި އެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް އެ ކޯޓަށް ލިބިގެންނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މައްސަލަ ޚާރިޖުކޮށްފައިވެއެވެ.

ޤަޟިއްޔާ ނިންމިގޮތް

8. އެ ޤަޟިއްޔާގައި މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ:

> "ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ޝަރީޢަތު [illegible] އިބްތިދާއީ [illegible] [illegible] ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކޯޓުގައި [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 5 ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)، (ދ)، (ރ) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް މިކޯޓަށް ލިބިގެންނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން [illegible] ނަންބަރު 386/2021/D/1 (30 މާރިޗު 2021) "ދަޢުވާ [illegible] ފޯމު" ގެ [illegible] މައްސަލަ ޚާރިޖުކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ހުށަހެޅުން ނުކުތާ

9. މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މަނަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެ ނުކުތާތައް ބަލާ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] ޤަވާޢިދުގައި [illegible] [illegible] ދައްކާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

9.1 ދައުލަތުން އިބްތިދާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް [illegible] [illegible] ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ޚާރިޖުކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 ([illegible] [illegible] [illegible]

ގަވާއިދު) ގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި [illegible]

[illegible] ކުރަންޖެހޭ ނުކުތާއެކެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އުޒުރުތައް

10. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

"[illegible]"[2]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އުޒުރުތަކާ [illegible]

11. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible]:

"[illegible]"[3]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

[illegible]

12. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި މިވާ މައްސަލާގައި 25 އޮގަސްޓް 2021 ގައި [illegible]

---

[2] އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ ސަފުހާ ނަންބަރު 6

[3] [illegible] (14 [illegible] 2021)

ސުޕްރީމް ކޯޓުން އިބްތިދާއީ އަމުރުން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ ނިޒާމް ޤަޟިއްޔާއެއްގައިކަމަށްވާނަމަވެސް، އެ އަމުރު ޖާރީކުރި ނިޔަލަށް ޒަމާނުގެ ކޯޓުތަކުން އިބްތިދާއީ އަމުރު ބަންދުކުރުމުގައި ހުށަހަޅާ އިބްތިދާއީ އަމުރު ނ. މަސައްކަތް ގައި ދިރާސާކުރެވުނު ބަޔާންތަކާ ޤާނޫނީ އަސާސެއް ކަމަށް ނުފެނޭތީ ނިޔާއެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދަ ގޮތަކަށް ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށް ބުނެއެވެ.

13. މިސްލު ބެލުމުން ސަބަބަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޕްރޮސީޖަރަލް ޖެނެރަލްގެ އުޞޫލުގެ ތަފުސީލް ނަންބަރު 356/2021/D/1 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު ކޯޓުން ބެލެހެއްޓުމަށްފަހު، މި ޝަކުވާގައި އޮތުމަށް ދަޢުވާއެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ނުކުތާ ނުހަނު ބަލައިގަތުމަކުން ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށް ނިންމައެވެ. އެގޮތުން ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަވާޢިދު ގަވާއިދު) ގެ 179 ވަނަ މާއްދާގައި ދަޢުވާ ބަލައިގަނެވޭނެ ޝަރުޠުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް ބަލައިގަތުމަށް ކަނޑައަޅާފައި 02 ޝަރުޠެއްގައިވާ ދަޢުވާގެ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަ ވާންޖެހެއެވެ. އެއީ ދަޢުވާގެ ބޭސް މަޤާމު، ދަޢުވާގެ ބޭނުންތައް އިސްލާމްވެފައިވުން، ކޯޓުގައި މަޢުލޫމާތު ހިމެނުން ނުހިމެނެއް އިސްތިޢުނާފު ދިމާ ފުރިހަމަވާނަމަ ވަކިވެގެން ބައްލަވާ ދަޢުވާ ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

14. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރު މަށް ފުރުސަތު ލިބޭ ކޯޓުން ބަލައިގަތުމަށް އިސްތިސްނާގެ ކަންކަމުގެ ބިނާކުރުން އިސްތިސްނާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓަށް އިޖްރާއާތުގެ ޤަވާޢިދު މަސައްކަތް އަދި ހުށަހަޅާފައިވާ އެއް އަމުރު ސިފަކޮށްދީފައި ދަޢުވާ ބަލައިގަތުން ކުރެވެއެވެ.

15. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަވާޢިދު ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބެލުމުން ދަޢުވާއެއް ބަލައިގަތުމަށް ދަޢުވާގައި އިސްތިސްނާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓު އެ ކުރެވިދާނެ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު ބޭނުންކުރާ އިޖުތިހާދު އިސްތިސްނާކުރާއިރު، މަސައްކަތުގައި ހަމަޖެހިފައި އިސްތިސްނާ ދަޢުވާ ދިން ކޯޓުން ހުށަހެޅުން މަސައްކަތް ބަލައިގަތުމުގެ ޕްރޮސީޖަރު ގޮތުގެ ފުރިހަމަ ދަޢުވާއެއް ބަލައިގަތުން ކުރެވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފަށްޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުގެ ޖަވާބު

16. އިސްތިއުނާފަށްޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން ލިޔުމުން ތަފްސީލުކޮށް ޖަވާބު ހުށަހަޅާފައިވޭ، އެ ޖަވާބު ބިނާކޮށްފައިވަނީ އިޖުރާއީ އިއުތިރާޟްއާއި މައުޟޫޢަށް ދީފައިވާ ޖަވާބުގެ މައްޗަށެވެ.

އިޖުރާއީ އިއުތިރާޟު

17. މި ދަޢުވާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަނެ ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ ދަޢުވާއެއް ނޫންކަމަށް ބުނެ އިޖުރާއީ ގޮތުން އިއުތިރާޟްކުރާކަން އެފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ސަބަބުތަކާއެކު ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.

18. މި އިސްތިއުނާފަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/91 ޤަޟިއްޔާގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދަ ހޯދުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެންއޮތެވެ.

މައުޟޫޢީ ޖަވާބު

19. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާ ދެ ޖަވާބު އަންނަނިވި ޤާނޫނީ ނަޞްތަކާއި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ފާހަގަކުރާ ޤާނޫނީ ނަޞްތަކަކީ:

19.1 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ)

19.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 5 ގެ 1

19.3 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާ

19.4 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާ

19.5 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާ

19.6 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ

19.7 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާ

19.8 މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާ

20. ސ[illegible]ކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދަޢުވާ [illegible] [illegible] ތެރެއަށް "އިލްތިބާސް ލިބިގެން ނުވުން" [illegible] ބަލާއިރު، އެ މާއްދާ ކިޔަންޖެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެ ޤާނޫނުގެ [illegible] މާއްދާތަކުގައި "އިލްތިބާސް ލިބިގެންވާ [illegible]" [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

21. މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިލްތިބާސް [illegible] ނ.މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި މެޖިސްޓްރޭޓްގެ [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

22. ނ.މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިލްތިބާސް އެ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

23. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

23.1 [illegible]

23.2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނ.މަނަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ އިލްތިބާސް [illegible]

ދަޢުވާކުރުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާއިން ލާޒިމްކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވެފައިވާތީ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ކޯޓުގެއިތުރުން ދެން ދައުލަތަށް އުފުލުން ޤާނޫނީ ހަމައެއްނެތްކަމަށް.

23.3 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަން ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ގެއްލިގެން ފާހަގަކުރެވެން.

އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ފަތުވާ ޚުލާޞާ

24.އިސްތިއުނާފީދަޢުވާގެ ފަތުވާ ހުކުމްގައިވަނީ:

"މިމަރުޙަލާގައި ދިރާސާކުރެވުނު މަރުކަޒު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފުގައި ދައުވާކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައްގު ދިނުމުގެ މިންގަނޑު ޖިނާއީ މައްސަލައެއް ނުހިމެނޭގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީ އެ މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަތުމަށް އިސްތިއުނާފު ދައުލަތުން ނުހިމެނޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

މިމަރުޙަލާގައި ދިރާސާކުރެވުނު މަރުކަޒު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެ ފައިސަލާގައި އެ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޙުކުމަށް ބަދަލެއްގެނައުމަށް ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ އަސާސެއްނެތްކަމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވެއެވެ.

މިމަރުޙަލާގައި ދިރާސާކުރެވުނު މަރުކަޒު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ފައިސަލާގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އިސްތިއުނާފު ދައުވާ އޮފީހުގެ މަސައްކަތް އުފުލި ދައުވާގެ މައްސަލަ ބަލައިގެން އިސްތިއުނާފު މިމަރުޙަލާގެ ދިރާސާކުރި މަރުކަޒު ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރެވުނު އުސޫލުން ނިންމާފައި ނިންމުމުގެ ބާޠިލްކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އެދިފައިވާ ފަދަ ގޮތަކަށް ޤާނޫނީ ހަމައެއްނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވެއެވެ މަސައްކަތް ނިންމައިފައިވެއެވެ."[4]

މިފަދައިންނެވެ.

---

[4] ފައިސަލާގެ ޖުމްލަ ހުކުމްގެ ޞަފްޙާގެ 05 ވަނަ ނަންބަރު

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

25.ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައްޔާއި މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި އިއްވާ ޙުކުމްތަކާއި ނޫން ކޯޓުގެ އަމުރުތައް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުށަހަޅުމުގެ މުއްދަތު، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ކަންތައް ތަރުތީބުކޮށް ލިޔެކިޔުންތަކާ ޤާނޫނުއަސާސީން އެނގެނީއެވެ.[5]

26.ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުތައް ހަނިކުރުމަށްވާ ގޮތުގެމަތިން ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވޭ:

"(ހ) މި ބާބުގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސަކާ ޚިލާފު ނުވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާކަން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ކަށަވަރުކޮށްދެއެވެ. އަދި މިއިން އެއްވެސް ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ އެއްވެސް މިންވަރެއް ހަނިކުރެވޭނީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހަދާ ޤާނޫނަކުން، މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން [illegible] ހަނިކުރެވޭ މިންވަރަކަށެވެ. [illegible] ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ އެއްވެސް މިންވަރެއް ހަނިކުރެވޭނީ [illegible] މިންވަރަކަށެވެ.

(ށ) އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި މި ބާބުގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤެއް ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ މިންވަރަށް ހަނިކުރެވިދާނެއެވެ. މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހަނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤުގެ ނުވަތަ މިނިވަންކަމުގެ އެއްވެސް މިންވަރެއް ހަނިކުރެވިދާނެތޯ މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަށަވަރުކުރުމުގައި ކޯޓުން އެ ކަމާ ގުޅޭ ހުރިހާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ވާނެއެވެ. މީގެތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހިމެނެއެވެ.

1. އެ ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމެއްގެ ޠަބީޢީ ސިފަ.
2. އެ ޙައްޤު ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމެއް ހަނިކުރުމުގެ ބޭނުމާއި، މުހިއްމުކަން.
3. އެ ޙައްޤު ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމެއް ހަނިކުރެވިފައިވާ ގޮތާއި މިންވަރު.
4. އެ ޙައްޤު ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމެއް ހަނިކުރުމާއި ހަނިކުރުމުގެ އެ ޙައްޤު ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމުގެ ބޭނުމުގެ މެދުގައި ހުރި ގުޅުން.

---

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާ

5. އެ ބައްޔަކާއި ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމާއި ހިފެހެއްޓުމަށް ޖަމްޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއް ހިންގުމާއި ބައިވެރިވުމާއި ދިމާވުން.

6. އެ ބައްޔަކާއި ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމާއި ހިފެހެއްޓުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ނަމަ، އިސްތިއުނާފުގެ ހައިސިއްޔަތުގައި އެ ބައްޔަކާއި ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމާ ގުޅުންހުރި ހިފެހެއްޓުން ދިމާވުން.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައްޔަކާއި ނުވަތަ މިނިވަންކަމެއްގެ އިތުރުން މީހަކަށް ހިފެހެއްޓުމަށް މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުތަކާއި އެފަދަ މިނިވަންކަމާ ގުޅިގެން ސިޔާސީ ޙައްޤުތަކުގައި ހިމެނޭ ބައްޔަކާއި ނުވަތަ އެ މިނިވަންކަމާ ހިފެހެއްޓުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ."

މި ގޮތަށްވަނީ އެނގެންއޮތެވެ.

27. ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ދާއިރާގައި ހިމެނޭ ކޯޓުތަކަކީ ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އެ ކޯޓުތަކުގެ އިތުރުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ހިންގުމުގެ ޚާއްޞަކޮށް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނުކަން އެނގެންއޮތެވެ.[6]

28. ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނުގައި ދަށު ކޯޓުގެ ދުވަސްތަކާއި ޝަރީޢަތްތަކުގެ ނިންމުންތައް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން، އެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި އެބުނަނީ:

" މި ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާއާއި، 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައެވެ.

(ހ) އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާ ބުރުދު ނުވަތަ ނިންމުން ޝަރީޢަތުގައިވާ ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާކަމަށް ޤަވާޢިދުތަކާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން ނުވަތަ ޤާނޫނާ ޚިލާފުކޮށްފައިވުމުގައި ކަމެއް ޝަރީޢަތްކޮށްފައި ޤަވާޢިދުތަކާ ޚިލާފުވުން.

(ށ) ބާރުތަކުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ހުރި ބަޔަކު ބަލައިގަތުމަށް އަންނަނިވި ބާވަތްތަކާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން އެ ބާރުތަކުން ނުވަތަ ނިންމުމުން ސަބަބު ހުރުމާ ބެލުމަށް ބަލައިގަތުމާއި ޤާނޫނީ ގޮތެއްގައިވުން.

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާ

(1) އަޑުއެހުން ބޭއްވުމަށް [illegible] ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] ހާޒިރުވުން.

(2) [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible]

(3) [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible]

(4) [illegible] ނުވަތަ [illegible]."

މިފަދައިންނެވެ.

29.[illegible]

30.އިސްތިއުނާފު[illegible] 43 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] (appeal ground) [illegible]

31.[illegible]

ކޯޓުން އަމުރުކުރެއްވުން ނޫނެވެ. ނަމަވެސް ދަރުކޯޓުގައި ބަހުސްކުރުމުގައި ނުވާ މުދާން އަދި ވާރިސުން ނުކުތުމަކަށްވުރެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ދިނުމަށް އަމުރުކުރެއްވުން ނޫނެވެ. އަދި ހިތުވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތް ދަރަ ކޯޓަކުން ކުރި ޝަރުޢީ ނަމަވެސް ޤަރާރުގައިވާ ނުކުތާތަކުން ނިންމުމުގެ ނިންމުމެއް ނިންމުމަށް ފާހަގަކުރުމަށް ސަބަބުވީ އަދި ވާރިސު ދުވަސްވީ އަހަރުވީމަކަށް ބަލައި ކަމަކަށްފާހަގަކޮށް މިނިސްޓްރީގެ ޝަރުޢީ ދ. ޝަރުޢީ ނަމަވެސް ނިންމުމުގެ މުއާމަލާތަކަށް އަދި މަސް މަޝްވަރާގެ ކޯޓަކަށް ހުށަހަޅާފައި ހުށަހެޅިފައި. އެއްބަސްވުން، އިސްތިއުނާފުގެ ކުރުވުން، އިސްތިއުނާފީ ކޯޓުން ކުރުކޮށްފައި ކަމަކު ދަރަ ކޯޓަކުން ކުރި ޝަރުޢީ ނަމަވެސް ޤަރާރުގައިވާ ނުކުތާ ނިންމުމުގެ ތަފްސީލަތުން ބަލައިލުމަށް ފަހު ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ.

32.އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެންމެ ނުކުތާއަކީ، އެގޮތުން، އެ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދައުވާގެ އިޖްރާއީ އަޑުއެހުމުގެ މައްސަލަ ކުރަ ކުރުކޮށްދިނުމުގެ ހަވާލާ ދިނުމުގައި ޕްރޮސީޖަރގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކުރާ ދައުވާގެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޖުރާއަތު ނިޔަމަށް ތަޢާރުފުކުރި ޝަރުޢީ ނުކުތާ ކޯޓުން ދިނުމަށް ނުވާކަމަށް ކަމަށައަޅައި، މައްސަލަ ބޭރުކުރެވުން ނިންމުމުގެ ގަވާއިދު ނަންބަރު 2021-SC-REG-01 (ސިވިލް މައްސަލަތަކުގެ ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދު) ގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުގެ ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

33.މި މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން ބަލާއިރު، ނަމަނަވާ މުޤައްދިމާ ކޯޓުން އެ ދައުވާ ބެލުމުގެ އިޖްރާއަތު ނިންމާފައި ކަނޑައަޅައި ފެމިލީ ކޯޓުގެ ޝަރުޢީ ދޮކޮޓެއްގެ "ދައުވާ ހުށަހަޅާފައި"[7] ނަ ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބޭރުކުރެވުނީ އެ ފޮނުވައި ނިންމާފައިވާކަން އެނގެންއޮވެއެވެ.

34.ބުނެވިދިޔަ ސަބަބު ނިންމުމުގެ ކުރިން އިޖްރާއަތު ސަބަބުތަކުން އިސްވެ ސާފުކޮށް އުފެދުނު އެކަމާމެދު ދައުވާގެ ބަސް ހުށައި ދެފަރާތުން ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަން ފާހަގަކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިވާކަން އެނގެންއޮވެއެވެ.

---

[7] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ޝަރުޢީ ދޮކޮޓެއްގެ ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު 386/2021/D/1 (30 މާރިޗު 2021) ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު

35. ޕްރޮސިކިއުޓަރުން އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގައި ސ.މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނިންމުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ބަޔާންކުރާ ސަބަބަކީ ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] މައްސަލަ ނިންމާފައިވާތީ [illegible] ފާހަގަކުރާ ނުކުތާތަކުން އެނގެންއޮތެވެ.

36. ނަމަވެސް، ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރުން [illegible].

37. ސ.މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ދިޔަ އަޑުއެހުންތަކުގައި އެ ކޯޓަށް އެ ދަޢުވާ [illegible] ހެކިބަސް [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރުން [illegible] ވީނަމަވެސް، [illegible] ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުގައި ސ.މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުން ހެކިބަސް [illegible] [illegible]. އަދި ހެކިބަސް [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

38. ނަމަވެސް، ސ.މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ އެ ނިންމުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާއަކީ ހެކިބަސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] 02 (ދޭއް) [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] ހެކިބަސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

39. [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި އެ [illegible]، ހެކިބަސް [illegible] [illegible]

މި މައްސަލަ އަލުން ހުށަހެޅިދާނެކަމުގެ ދަޢުވާ ސާފުވެއެވެ. އަދި އެ ސާފުވުމުގެ ޤަވާޢިދުތަކުން ޤާނޫނުއަސާސީން އަދިއުލަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ. މިގޮތުން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤަވާޢިދު އިޖުރާއަތުން ދިޔަގޮތް އެކަން ކޯޓަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ބަންދުވާނެކަމަށެވެ. އެއީ ސަބަބަކަށްވާނެކަމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުންކަމަށްވެސް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެފަރާތަކުން، ނިމިގޮސް ވެފައިވާ ކޯޓު ދިނުމުގައި ސަބަބުތަކެއްވާކަމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބާޠިލުކޮށް ޤާނޫނީ އުޞޫލުން ބަދަލުކުރަންޖެހޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

40. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގައި އެއް ޤާނޫނީ ބަހުސަކީ ތުހުމަތުކުރެވުނު ދުސްތޫރުގެ ބަދަލެއް، ސަބަބެއްގެ ބުނެދީފައިވާ ދުސްތޫރީ ވަޒީފާއާ ގުޅުން ބަލާއިރު ޤާނޫނު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި އެއް ޤާނޫނީ ބަހުސަކީ އިޖުރާއަތުން ހުށަހަޅާ ކަމަށެވެ. ގޮތުގެ ގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ ޤާނޫނުގެ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް އެ ދަރަޖައިގެ އިޖުރާއަތު އެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެއް ބަހުސްކުރުމަށް ވަޒީފާގެ ތަފާތުތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީފާތަކުން ބަލައިގަނެވޭ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

41.-އަދި މި ބަހުސަކީ ދަށު ކޯޓުގައި ކުރިޔަށްގެންދާ ބަހުސްއެއް ސާބިތުކުރުމުގައި މިއީ އަދި ބަހުސްއެއްކަމަށް އަމާޒުވެފައި ދަށުކޯޓުގެ މަރުޙަލާގައި ބަހުސްކުރެވިފައި ނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވެއެވެ.

42. އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގައި ޤާނޫނީ އުޞޫލުން އެދިފައިވަނީ 03 (ތިނެއް) ކަންތައް ގޮތެއްގެ މަތިން ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެކަންކަމަކީ:

42.1 ނިމިފައިވާ ދަށުކޯޓުގެ ޤަރާރު، މި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދިނުމާއި،

42.2 މި މައްސަލަ ދެވަނަ އިޖުރާއަތުން ޝަރީޢަތް ކޯޓަށް މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ އުޞޫލުން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ކަމަށް ދިނުމަށް އަދި

42.3 އެފަދައިން މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފިނަމަ ކަމުގައިވާނަމަ އެ ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަށްފަހު ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށެވެ.

ރ. މައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމުމާއިމެދު ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދުން އެދުން

43.އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެދޭ ސަބަބަކީ އެ ފަރާތުން ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި މައްސަލަ ނިންމާފައިވުން ކަމަށް ބުނާ ސަބަބަށެވެ. ނަމަވެސް، އެ މާއްދާއަކީ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ޚާއްޞަކޮށްފައިވަނީ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގައި އެދިފައިވާ މާއްދާއެއްވެސް ނޫނެވެ. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ނުކުތާއަކީ އިލްތިބާސް ނުކުތާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދަޢުވާއެއް ބާޠިލުކުރެވޭނެކަމަށް ބުނާ ބުނުމެވެ.

44.މި ހިސާބުން އެނގޭ ސާފުވަނީ ހަމަ ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ދަޢުވާ ބާޠިލުކަމަށް ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާކޮށް އެހެން ސާފުވެއެވެ. އެ ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ބަލައިނުގަތުމާއި ވަކީ "... މިމައްސަލަ ޝަރީޢަތުގެ އިބްތިދާއީ މިކޯޓުން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފައިލް ނަންބަރު 386/2021/D/1 (30 ޖޫން 2021) "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު" ން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބާޠިލުކޮށް މި ފަސްޚު ނިންމިއެވެ." މިފަދައިންނެވެ. ދަޢުވާ ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅާފައެއް ނުވެއެވެ. ކަނޑައަޅައިފައިވަނީ އިބްތިދާއީ ދިރާސާކޮށްފައިވާތީއާއި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފައިލް ނަންބަރު 386/2021/D/1 (30 ޖޫން 2021) "ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު" ން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ ބާޠިލުކޮށް ނިންމާފައިވާކަމެވެ.

45.އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމުން ދެކޭގޮތުގައި ޝަރީޢަތްކުރުމާބެހޭ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 179 ވަނަ މާއްދާއަކީ ދަޢުވާ ބާޠިލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އެކި މާއްދާއެކެވެ. ކޯޓަކަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް އެ ކޯޓަކުން ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ނުލިބޭނަމަ، އެކަން އެނގެން ކަނޑައަޅައި، އެ ކޯޓުގައި މައްސަލައަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެކަމަށް ނިންމިކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދަޢުވާ ފޯމު ބާޠިލުކޮށް އެ މައްސަލައެއް ނިންމުމުގެ

46. މި ޤަޟިއްޔާގައި ފެންނަން އޮތް [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނާފައިވަނީ [illegible] ކޯޓުން އެ ދަޢުވާ [illegible]. އެ ކޯޓުން [illegible] [illegible] އެ ދަޢުވާ އެ ކޯޓުން [illegible] ކަނޑައަޅައި އެ ދަޢުވާ އެ ކޯޓުން ބޭރުކުރުމެވެ.

މި މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ ކޯޓަކަށް މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

47. ދަށު ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅި [illegible] ޤާނޫނީ އެއްވެސް ހަމައެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ. [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އިސްތިއުނާފީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މި [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުފެނެއެވެ.

ނިންމުން

48. އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ނ.މަނަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނިންމުން [illegible] ފަދަ ޤާނޫނީ ހަމައެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 18/D12C/2021 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ޤަޟިއްޔާ މި ކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމްކުރީ

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނާ